Yargıtay 3. Hukuk Dairesi E.2025/4602 K.2026/1839 (02.04.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

3. Hukuk Dairesi 2025/4602 E. , 2026/1839 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ: Tekirdağ Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2025/81 E., 2025/136 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ: Çerkezköy 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2023/420 E., 2024/446 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı, davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin davalıdan 4 farklı icra dosyası ile alacaklı olduğunu, davalı borçlu, bu icra dosyalarında emekli maaşının tamamına haciz konulması için hür iradesi ile icra müdürlüğüne gelerek muvafakat verdiğini, sonrasında davalı borçlunun 18.11.2022 tarihinde 4 icra dosyasına da emekli maaşına haciz için verdiği muvafakatlerden döndüğünü belirttiğini, icra müdürlüğünce emekli maaşına haciz için verilen muvafakatten dönmenin yargılama gerektirmesi nedeniyle talebin reddedildiğini, bunun üzerine borçlu tarafından Çerkezköy İcra Hukuk Mahkemesine memur muamelesine şikayet yoluna gidildiğini, icra mahkemelerince dar kapsamda yargılama yürütülmesi nedeniyle tüm deliller toplanmadan, şikayetin kabulü ile borçlunun emekli maaşına konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verildiğini, icra mahkemeleri kararlarının genel mahkemeler yönünden kesin hüküm teşkil etmediğini, borçlunun bu durumu alışkanlık haline getirdiğini, kanunun kendisine verdiği yetkiyi suistimal ettiğini, dürüstlük kuralına aykırı davrandığını, Hukuk Genel Kurulunun 05.06.2015 tarihli 2013/2274 E., 2015/1486 K., ve Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 11.6.2014 tarihli ve 2014/11804 E. 2014/16976 K. sayılı kararının emsal nitelikte olduğunu, kanunun verdiği hakkı kötüye kullandığını, davalı Eskişehir 4. İcra Hukuk Mahkemesi 2021/72 E. sayılı dosyası ile de başka bir alacaklısına karşı da emekli maaşına haciz konması için muvafakat verip bu muvafakatten döndüğünü, davalı emekli maaşına haciz konulması için muvafakat verirken dahi bu muvafakatten döneceğini bilerek, planlı ve kötü niyetli hareket ettiğini ileri sürerek; ilgili icra dosyalarında davalı borçlunun emekli maaşına haciz için verdiği muvafakatlerin geçerli olduğunun tespitine, bu taleplerinin kabul edilmemesi halinde terditli olarak emekli maaşına haciz için verilen muvafakatin emekli maaşının 1/4 oranı üzerinden geçeri olduğunun tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; müvekkili aleyhine davacı tarafından 4 ayrı icra takibi başlatıldığını, ödeme emirlerinin tebliğ edildiğini, müvekkili tarafından emekli maaşından kesinti yapılması için muvafakat verilmesi üzerine emekli maaşının tamamına haciz konulduğunu, kesilen maaşların alacaklıya ödenmeye başladığını, davacı müvekkilinin daha sonra verdiği dilekçe ile emekli maaşındaki muvafakatten vazgeçtiğini ve emekli maaşındaki haczin kaldırılmasını talep ettiğini, ancak müvekkilinin icra dosyasına yazılı olarak gönderdiği muvafakat işleminin takip kesinleşmeden ödeme emrinin tebliğinden hemen sonra yapıldığı için hukuken geçersiz olduğunu, müvekkil tarafından verilen muvafakat ödeme emrine ilişkin tebliğ talebi ile aynı anda yapıldığından icra takibinin kesinleşmesinden önce olması

nedeniyle 5838 Sayılı Kanunun 32. maddesi ile değişik 5510 Sayılı Sosyal Güvenlik Kanunun 93. maddesine uygun olmadığından da geçersiz olduğunu, icra dairesinin talebin reddi kararının ve maaşındaki haczin kaldırılması kesintiye son verilmesi durumunun hukuka uygun olduğunu, Eskişehir 4.İcra Hukuk Mahkemesi 2021/72 Es. 2021/203 K. sayılı ilamının da aynı doğrultuda olduğunu, dava konusu icra dosyaları hususunda müvekkil tarafından Çerkezköy İcra Hukuk Mahkemesi 2022/320 Esas ve 2022/343 Esas sayılı dosyaları ile icra mahkemesinde memur muamelesine şikayet yoluna gidildiğini, her iki dosyada da müvekkilin şikayetinin kabul edildiğini, müvekkilinin % 53 oranında engelli olup başka bir işte çalışmasının mümkün olmadığını, maaşının tamamının haczedilmesinin İcra İflas Kanununa aykırı olduğunu, müvekkilin hem yaşlı hem de engelli olduğunu emekli maaşından başkaca gelirinin bulunmadığını, Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 2008/2887 Es. 2008/5136 K. sayılı 17.3.2008 tarihli ilamının bu yönde olduğunu, müvekkilin hiçbir kötü niyeti ya da dürüstlük kurallarına uymayan bir davranışının bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davalı aleyhine başlatılan icra takiplerinde davalıya ödeme emirlerinin tebliğ edildiği, davalının verdiği itiraz dilekçeleri ile hem itiraz süresinden feragat edildiği, hem de maaş haczine muvafakat verildiği, buna göre aynı dilekçe ile borcun kabul edilerek hacze muvafakat edilmesinin, takibin kesinleşmesi ile aynı anda olduğu, muvafakatlerin takibin kesinleşmesinden sonra olmadığından 5510 Sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu'nun 93. maddesine uygun olmadığı ve geçersiz olduğundan asli talebin reddine, dava konusu alacağın prim ve ya nafaka alacağı olmadığından borçlunun muvafakatının geçerli olmadığı gerekçesiyle terditli talebin reddine karar verilmiş; karara karşı, davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla, yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre davalı/borçlu hakkındaki icra takibi kesinleştikten sonra muvafakat verilmesi gerektiği, eldeki davaya konu davalı/borçlu hakkında başlatılan icra takipleri kesinleşmeden verilen muvafakatlerin geçerli kabul edilemeyeceğinden benzer gerekçe ile davanın reddine dair verilen kararda bir isabetsizlik görülmediği gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş; karara karşı, süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; davalı-borçlu emekli maaşına haciz konulması için muvafakat verip bu muvafakatinden dönmeyi kendine iş edindiğinden hakkını kötüye kullandığını, borçlunun hür iradesi ile icra dosyasına verdiği emekli maaş haczi muvafakatinin geçerli olduğunun tespiti ile emekli maaş hacizlerinin devamına karar verilmesi gerekirken, somut olaya uymayan ve dosyadaki deliller tartışılmadan davanın reddine karar verildiğini, SGK'dan gelen 18.10.2023 tarihli yazı cevabı, Eskişehir 4.İcra Hukuk Mahkemesi 2021/72 E., 2021/203 K. Sayılı dosyası ve tanıklar beyanlarından davalının hür iradesi ile emekli maaşına haciz konulması için icra dosyalarına muvafakat verdiğinin anlaşıldığını, muvafakatin geçerli olması gerektiğini, davalı-borçlunun daha önce 9 farklı icra dosyasına emekli maaş haczine muvafakat verdiğini ve bu emekli maaş hacizlerine muvafakatten sonradan döndüğünü, Derece mahkemelerince SGK'nın yazı cevabının değerlendirilmediğini, Eskişehir 4.İcra Hukuk Mahkemesi 2021/72 E. 2021/203 K. sayılı 22.03.2021 tarihli dosyası ile de emekli maaş haczi muvafakatinden daha önce de başka alacaklılarına karşı döndüğünün görüldüğünü, davalı-borçlu emekli maaşına haciz

konulması için davacı lehine 18.05.2022 tarihinde muvafakat verirken, daha önce 22.03.2021 tarihinde karara çıkan kendi emsal dava dosyasından da müvekkile karşı vermiş olduğu maaş haczi muvafakatinden döneceğini planlayarak maaş haczi muvafakatini verdiğini, Yargıtay 12.Hukuk Dairesi dar anlamda inceleme yapan İcra Mahkemelerine bakmakla görevli Yargıtay dairesi olmakla birlikte, SGK cevabıyla davalı-Borçlunun daha önce de başka alacaklılarına emekli maaşına haciz konulması için muvafakat verdiğinin sabit olduğunu, dava konusu icra dosyalarına emekli maaşına haciz konulması için verdiği muvafakat tarihi dikkate alındığında, dinlenen tanık beyanlarının da hükümde dikkate alınmadığını ileri sürerek; kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, emekli maaşına haciz konulması için verilen muvafakatin geçerli olduğunun, mümkün olmaması halinde emekli maaş haczinin 1/4 üzerinden devam edilmesinin tespitine ilişkindir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 106. maddesinde; tespit davası yoluyla, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesinin talep edilebileceği, tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararının bulunması gerektiği, maddi vakıaların, tek başlarına tespit davasının konusunu oluşturamayacağı belirtilmiştir.

Bu durumda, tespit davalarının konuları bir hukuki ilişkinin tesbitidir. Bir hukuki ilişkinin hemen tespitinde hukuki yarar varsa dava açılabilir. Hukuki yararın mevcudiyeti için davacının bir hakkı veya hukuki durumunun hali hazır bir tehlike ile tehdit edilmiş olması, bu tehdit sebebiyle davacının hukuki durumunun tereddüt içinde bulunması, davanın bekletilmesinin zarar vermesi ve tespit hükmünün bu tehlikeyi ortadan kaldıracak nitelikte olması gerekir.

Somut olayda; borçlu/davalı tarafından davaya konu icra takiplerine ilişkin olarak davacı/alacaklı aleyhine icra hukuk mahkemesinde emekli maaşına konan hacizlerin kaldırılması, mümkün olmaması halinde maaşının 1/4'ünün haczinin devamına karar verilmesi talebiyle iki ayrı dava açıldığı, icra hukuk mahkemesince borçlu tarafından emekli maaşı için verilen taahhüt ile feragat dilekçesinin aynı gün verildiğinden muvafakatin geçersiz olduğu gerekçesiyle şikayetin kabulüne ve icra takiplerindeki emekli maaşına konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verildiği görülmüştür. Bu kararlara rağmen iş bu dava ile, emekli maaşına haciz konulması için davalı tarafça verilen muvafakatin geçerli olduğunun, mümkün olmaması halinde emekli maaş haczinin 1/4 üzerinden devam edilmesi talep edilmiştir.

Derece Mahkemelerince verilen davanın reddi kararlarının gerekçeleri ile icra hukuk mahkemelerinde verilen gerekçelerin benzer olduğu görülmüştür.

Bu durumda, davalı/borçlu tarafından icra hukuk mahkemesinde açılan davada, ileri sürülen iddialar icra hukuk mahkemesince tartışılıp sonuca varıldığı halde davacı/borçlu tarafından tespit davasına konu edilmesinde hukuki yarar bulunmamaktadır.

Bu itibarla, İlk Derece Mahkemesince; davacının hukuki yararı bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddedilmesi gerekirken, esasa girilerek, işin esası hakkında davanın reddine karar verilmesi usul ve kanun aykırı olup bozmayı gerektirir.

Ne var ki, verilen red kararı sonucu itibariyle doğru bulunduğundan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 370/4 maddesi hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılması ve İlk Derece Mahkemesi kararının düzeltilerek onanmasına karar verilmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının gerekçesinin DEĞİŞTİRİLEREK ve DÜZELTİLEREK ONANMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde temyiz edene iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

02.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.